

Oponentský posudek na bakalářskou práci

Vojtěch Polášek: Spartace Missa sancti Joannis Nepomuceni od Jana Františka Nováka, ÚHV UK, Praha 2012, 2 sv., 47s. textu + 7 stran příloh a 31s. notová edice

Bakalářská práce Vojtěcha Poláška je příspěvkem k bádání o duchovní hudbě druhé třetiny 18. století na kůru katedrály sv. Víta se zaměřením na hudební odkaz Jana Františka Nováka, kapelníka v katedrále sv. Víta v letech 1737-1758.

V práci se autor pokusil obsáhnout několik vzájemně se doplňujících hledisek. Nejprve shrnuje dosavadní znalosti o hudebním provozu v katedrále v období, do nějž spadá Novákovo působení a následně eviduje hudební prameny, tedy původní provozní materiál z Novákovy sbírky hudebnin a vlastní Novákovy kompozice. Dále se autor práce soustřeďuje na analýzu vybraného Novákova díla jak v obecnějším kontextu dobové tvorby, tak v omezeném okruhu Novákova díla, jejímž podkladem je notová edice mše *Missa sancti Joannis Nepomuceni*, která tvoří zvláštní přílohu práce.

V první kapitole vychází Vojtěch Polášek ze dvou existujících katalogů ke svatovítské sbírce. Na zde uvedená zjištění navazuje zdařilou úvahou o obsazení svatovítského kůru v Novákově období. Následně se zaměřuje na rekonstrukci dobového repertoáru, kde se zaměřuje hlavně na skupinu mší a vymezení jejich typů. Druhá kapitola týkající se Novákovy osobnosti a jeho působení na katedrálním kůru je nejprve zaměřena na existující seznam skladeb provedených za Novákova funkčního období a dále na evidenci samotné Novákovy hudební sbírky, kterou musel prokazatelně disponovat. V této části je třeba ocenit autorův invenční přístup k pokusu o její rekonstrukci (k níž použil všechny dostupné katalogy a databáze), a z ní vyplývající prozaické hypotézy odpovídající na otázky ohledně skrovného počtu dochovaných hudebnin vykazující jasné známky Novákova vlastnictví (evidováno 31 hudebnin). Podobně tomu tak je také v případě evidence samotného Novákova díla (evidováno 54 kompozic). Zajímavým zjištěním jistě je, že Novákovy skladby byly opisovány až do 20. století, z nichž některé jsou v chrámovém provozu užívány dodnes, a několik opisů se vyskytuje také v zahraničí. Převážná většina tohoto materiálu je dnes nedostupná. V případě obou skupin archiválií autor konstatuje, že tento počet není zdaleka konečný, ovšem vzhledem k dosavadnímu nedostatečnému bádání v této oblasti je jeho ohledání v rámci této práce a pro další výzkum dostačující.

Stěžejní část práce představuje třetí kapitola, kde se Vojtěch Polášek nejprve zabývá typologií mešních kompozic s koncentrací na typ *missa di Gloria* zhudebňující pouze dvě úvodní části ordinária. Na úvod analýzy probírá samozřejmě zobecňující poznatky k otázce práce s textem, formou a kompozičním stylem. Prvotní shrnutí obecných znaků dobové *missa di Gloria* je jistě na místě, ovšem co se týče alespoň stručného upozornění na kontext s dalšími dobovými autory, nacházíme pouze v případě vztahu hudebního charakteru s textem letmé srovnání s J. D. Zelenkou. Alespoň základní porovnání s dalšími skladateli nebo odkaz na příslušnou literaturu autor práce opominul (s. 29, 30).

Následná analýza spartované mše je velmi zdařilá a komplexní. Potvrzuje autorovo hudební cítění a vnímání kompozice jako plastické hudební struktury (textová struktura, forma částí, harmonický plán, metrum, všímá si i možného propojení hudební matérie Kyrie a Gloria, [s. 31]) a zároveň zachycuje jednotlivé nuance

(instrumentace, melodické a rytmické vedení hlasů, [s. 31, t. 8], charakter hudebních motivů, [s. 31, t. 42-51], či sazbu hlasů, [s. 36-37]). Vhled do Novákovy tvorby doplnil autor další analýzou mešní kompozice typu missa brevis, *Messa pastorale in G* (neuvádí pramen). Předkládá obrysové porovnání obou mší a jejich analýzy doplnil podrobnými tabulkami.

Poslední kapitolu tvoří popis pramene se signaturou Pak 920 a ediční správa k jeho spartaci. Obě části kapitoly jsou zpracovány s náležitou pečlivostí. Samotná spartace je pak po obsahové i grafické stránce kvalitně vypracovaným materiálem.

Přes výše zmíněné kvalitní uchopení tématu se autor nevyvaroval drobných nepřesností. Autorka části předmluvy ke Štefanovu katalogu se jmenuje Marie Kostílková (ne Kostlíková, [s. 9 ad.]). Oceňuji čtivost textu a věcně užitou terminologii, pouze upozorňuji na nedotažené výpovědi: „Text proprií nebyl povinný, ...“ (s. 10; nebyl povinný, ovšem vyžadovala se tématická spjatost s probíhající liturgií). „... (o Praze) tento fakt nepriviligovaného místa podporoval pěstování hudby na mnoha místech v Čechách a na Moravě.“ (s. 11; nelze se domnívat, že v opačném případě by pěstování hudby v českých zemích bylo umenšeno). Je také třeba ocenit navázání kontaktu s doc. Markem Fraňkem při dohledávání dostupného materiálu.

Na druhou stranu práce postrádá alespoň stručné kritické zhodnocení užitě odborné literatury. Zároveň bych se v tomto typu práce vyvarovala odkazů na internetovou encyklopedii Wikipedii. Upozorňuji na chybějící odkazy na odbornou literaturu v případě Novákova spolupracovníka Josefa Antonína Sehlinga a následníka Františka Xavera Brixiho (s. 13).

Vojtěch Polášek předložil vyváženou a přehledně strukturovanou práci, která přispívá k poznání dosud nedostatečně prostudované kapitoly hudebních dějin Prahy a svatovítské katedrály. Práci doporučuji k obhajobě a doporučuji hodnocení výborně.

Mgr. Eva Čermáková